

Krzysztof Hryszko

Andrzej Lirski

Tomasz Kulikowski

PSTRAŃGI I TROCIE

raport rynkowy

Plan obrotu i produkcji
opracowanie zespołu ds. rynku

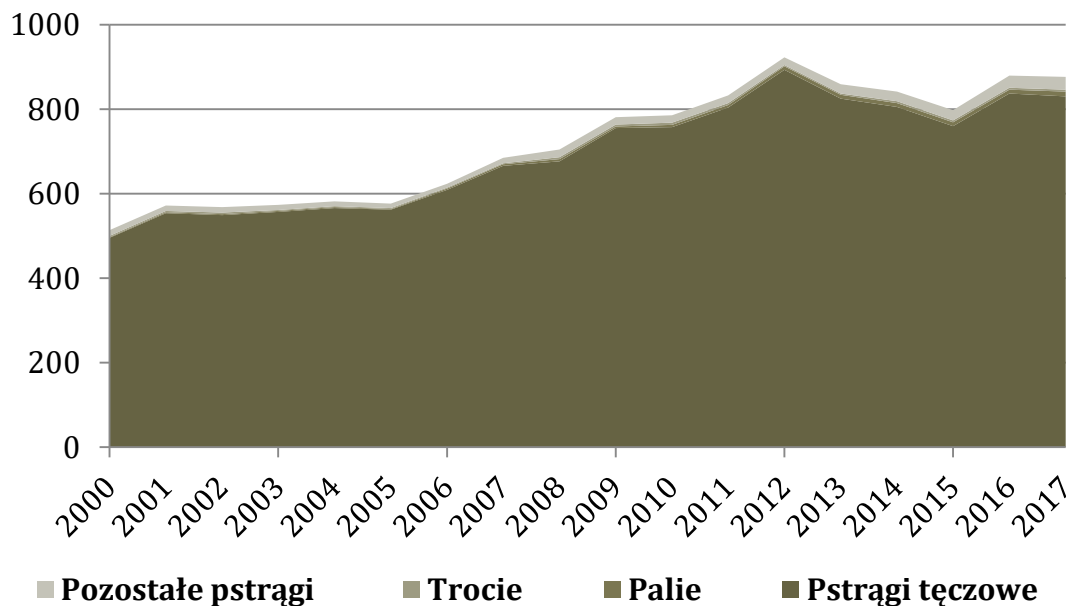

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Morski i Rybacki

Światowy rynek pstrągów i troci

kraj	tys. ton (2017)	udział
Iran	167,83	19,1%
Turcja	109,66	12,5%
Chile	76,97	8,8%
Norwegia	67,34	7,7%
Peru	54,88	6,3%
Chiny	41,46	4,7%
Włochy	36,49	4,2%
Francja	35,97	4,1%
Rosja	33,81	3,9%
Dania	33,41	3,8%
Pozostałe	218,92	25,0%
Razem	876,74	100,0%

Udział pstrągów i troci w wolumenie światowej produkcji ryb i owoców morza w akwakulturach jest niewielki i wynosi zaledwie 0,8%, a po wyłączeniu z podaży globalnej roślin wodnych wzrasta do 1,1%. Dominujące znaczenie w produkcji światowej mają ryby karpioate oraz owoce morza (ok. 50%). Wartość światowej akwakultury została oszacowana w 2017 r. na ok. 250 mld USD (220 mld EUR), z czego produkcja pstrągów i troci stanowiła 1,5% (odpowiednio 3,84 mld USD i 3,41 mld EUR).

Udział krajów Unii Europejskiej w globalnej produkcji pstrągów i troci w akwakulturach jest nadal znaczący i wynosi ok. 25%, ale jest zdecydowanie mniejszy niż na początku XXI w., kiedy to wynosił prawie 50%. Mimo znacznego wsparcia finansowego w ramach różnych programów pomocowych i opracowania strategicznych planów rozwoju, akwakultura pstrągowa znajduje się w stagnacji. W 2017 r. produkcja analizowanych gatunków ryb łososiowatych wyniosła w Unii Europejskiej ok. 218 tys. ton o wartości ok. 850 mln USD (750 mln EUR).

Światowy handel pstrągami i trociami

Eksporterzy			Importerzy		
	tys. ton*	mln EUR		tys. ton*	mln EUR
Norwegia	46,39	309,8	Japonia	36,74	338,3
Chile	44,89	361,8	Niemcy	36,71	262,1
Turcja	25,33	110,6	Rosja	18,19	103,4
Dania	20,77	129,1	USA	15,93	161,9
Szwecja	13,28	71,7	Polska	12,63	55,0
Włochy	10,59	41,4	Białoruś	10,26	60,8
Hiszpania	9,89	41,2	Finlandia	9,80	51,2
Polska	8,11	81,4	Szwecja	8,92	51,7
Francja	8,06	32,9	Austria	7,93	45,9
W. Brytania	5,08	40,8	Francja	7,34	46,1
Pozostałe	47,65	318,4	Pozostałe	76,16	463,2
Razem	240,04	1539,1	Razem	240,61	1639,6

2018 r. * masa w wadze produktów

Pstrągi i trocie należą do gatunków ryb o małym znaczeniu dla światowego handlu produktami rybołówstwa, ale odgrywają znaczącą rolę w gospodarce ryb łososiowatych. Szacuje się, że ok. 40% globalnej ich produkcji podlega obecnie wymianie handlowej, ale odsetek ten maleje w ostatnich latach. W latach 2017-2018 średnia wielkość importu i eksportu wynosiła ok. 230-240 tys. ton masy produktów, tj. ok. 310-325 tys. ton w ekwiwalencie masy żywej ryb, a wartość handlu oscylowała w granicach 1,6 mld EUR. Stanowi to odpowiednio 0,5 i 1,2% światowego handlu rybnego ogółem. W strukturze produktowej światowego handlu największy udział miały filety (29%), następnie ryby świeże (27-30%), ryby wędzone (16-21%) oraz ryby mrożone (19%).

Eksport pstrągów i troci z Polski – 347 mln PLN

Pstrągi wędzone

- 22% udział w rynku światowym (29,3 tys. ton),
- Największe światowe rynki zbytu: Niemcy (60%) oraz Austria (9,2%), Japonia (4,3%), Francja (4,2%) i Kanada (3,4%).
- 98% polskiego eksportu trafia do Niemiec i Francji.
- 40-60% udział w rynku niemieckim.
 - Konkurenci – Austria, Dania, Holandia, Turcja
- 60-80% udział w rynku francuskim.
- Praktycznie nie eksportujemy na rynek austriacki (dominacja Turcji).

Pstrągi świeże

- 2% udział w rynku światowym (78,5 tys. ton).
- Największe światowe rynki zbytu: Białoruś (12%), Polska (12%), Finlandia (10%), Szwecja (9%), Rosja (8%) i USA (7%).
- Największym światowym eksporterem świeżych pstrągów i troci jest Norwegia (30 tys. ton w 2018 r.) i Szwecja (12 tys. ton).
- Pstrągi świeże sprzedajemy głównie do Niemiec, Czech i Słowacji.
- Łącznie na rynki krajów Unii Europejskiej importuje się 40-50 tys. ton świeżych pstrągów rocznie, co w przypadku zakładanego wzrostu produkcji w Polsce daje bardzo dobre perspektywy zbytu.

Pstrągi filetowane

- 2% udział w rynku światowym (48,0 tys. ton).
- Największe światowe rynki zbytu: Japonia (45%), USA (21%) Niemcy (10%).
- Największy eksporterem jest natomiast Chile (23 tys. ton)
- Pstrągi filetowane eksportujemy do USA, Wietnamu i Czech, ale rynki te są bardzo zmienne.
- Zapotrzebowanie importowe rynku unijnego wynosi ok. 14-15 tys. ton rocznie, a do głównych dostawców należą Dania (29% w 2018 r.), Turcja (15%) i Polska (11%).

Pstrągi żywe i mrożone

- Niewielkie znaczenie dla polskiego eksportu (10-16% wolumenu).
- Ryby żywe eksportujemy głównie do Danii i Niemiec, a mrożone do Danii.
- Światowy handel rybami żywymi to 18-26 tys. ton,
- Światowy handel rybami mrożonymi to 64 tys. ton
- Najwięksi odbiorcy to Japonia, Rosja, Tajlandia, a dostawcami Chile, Turcja, Norwegia i Dania.
- W Unii Europejskiej największym rynkiem zbytu, który wynosi ok. 19-22 tys. ton rocznie, są Niemcy i Polska, a dostawcą Turcja (ok. 40%).

Bilans rynku pstrągów i troci w Unii Europejskiej

Wyszczególnienie	2016	2017	2018 szacunek
Akwakultura	218 147	217 599	219 000
Połowcy	5 028	4 983	5 000
Import	166 417	154 878	164 285
Eksport	141 914	124 904	125 564
Podaż na rynek	247 678	252 556	262 721
Spożycie per capita (kg)	0,49	0,49	0,51

w tonach, masa żywa ryb

Podaż pstrągów i troci na rynek unijny wykazuje w ostatnich latach trend wzrostowy, ale jego dynamika jest niewielka. W latach 2013-2018 zwiększyła się ona z 243 do 263 tys. ton (w ekwiwalencie masy żywej ryb), a wskaźnik samowystarczalności przekracza 85%. Największym rynkiem zbytu dla pstrągów i troci spośród krajów Unii Europejskiej są Niemcy, gdzie w 2017 r. trafiło 72 tys. ton ryb, następnie Francja (34 tys. ton), Włochy (29 tys. ton), Finlandia (po 23 tys. ton) i Polska (17 tys. ton). Przeciętne spożycie pstrągów i troci w krajach członkowskich w 2018 r. szacowane jest na 0,51 kg/mieszkańca.

Bilans rynku pstrągów i troci w Polsce

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Akwakultura	13 689	16 086	15 636	16 062	16 253	18 092
Połowy	135	127	140	208	196	305
Import	14 427	16 031	15 355	16 141	14 049	14 169
Eksport	9 973	12 077	11 683	12 240	13 082	14 191
Podaż na rynek	18 278	20 167	19 488	20 171	17 416	18 375
Spożycie per capita (kg)	0,475	0,524	0,506	0,525	0,453	0,478

w tonach, masa żywa ryb, bez łososi

W latach 2010-2016 podaż pstrągów i troci na rynek krajowy zwiększyła się z 8,7 do 20,2 tys. ton, tj. blisko 2,5-krotnie, a następnie zmniejszyła się do 17,5-18,5 tys. ton. Spożycie pstrągów i troci w przeliczeniu na mieszkańca zwiększyło się do maksymalnego poziomu 0,53 kg. Wskaźnik samowystarczalności na rynków tych gatunków ryb wynosi od 75% do pełnego pokrycia popytu przez produkcję krajową w 2018 r. Jednak ze względu na bardzo duże znaczenie handlu zagranicznego w bilansie rynkowym nie można dokładnie określić udziału ryb krajowych w zaopatrzeniu rynku wewnętrznego.

Wielkość produkcji ryb łososiowatych (tys. ton) w latach 2013-2018 wg danych z RRW-22 oraz Serwisu pstrągowego

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2018/2013 (%)
produkcja ryb konsumpcyjnych wg RRW-22	13,7	16,0	15,8	16,3	16,9	18,8	37,2
łączna produkcja ryb konsumpcyjnych i sprzedanego materiału obsadowego wg RRW-22	14,3	17,6	16,7	17,0	17,6	19,6	37,0
produkcja wszystkich roczników ryb wg Serwisu pstrągowego	16,7	17,7	18,5	20,2	21,6	22,1	32,3
różnica (%) wielkości produkcji wg Serwisu pstrągowego a RRW-22	16,8	0,6	10,8	18,8	22,7	12,8	

Wielkość sprzedaży ryb łososiowatych (tys. ton) w latach 2013-2018 wg danych z RRW-22 oraz Serwisu pstrągowego

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2018/2013 (%)
sprzedaż wg RRW-22	12,3	15,2	14,5	16,0	15,9	17,4	41,5
sprzedaż wg Serwisu pstrągowego	15,7	17,3	17,3	20,1	20,2	21,7	38,2
różnica (%) wielkości sprzedaży wg Serwisu pstrągowego i RRW-22	27,6	13,8	19,3	25,6	27,0	24,7	

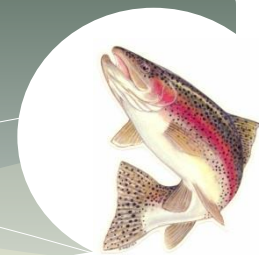
Ceny zbytu pstrągów przeznaczonych do konsumpcji (zł/kg) w 2018 r. według danych z RRW-22 i Serwisu pstrągowego

Wyszczególnienie	RRW-22	Serwis pstrągowy	Różnica Serwis pstrągowy/RRW-22 (%)
pstrąg tęczowy	12,57	12,81	1,9
palia	14,84	15,65	5,5
pstrąg źródlany	14,01	16,58	18,3
pstrąg potokowy/troć	32,09	39,61	23,4

Udział poszczególnych gatunków ryb łososiowatych w produkcji ogólnej w 2018 r. według danych z RRW-22 oraz z serwisu SPRŁ (%)

Wyszczególnienie	RRW-22	Serwis pstrągowy
pstrąg tęczowy	88,1	87,7
palia	8,3	7,9
pstrąg źródlany	3,4	4,1
pstrąg potokowy/troć	0,1	0,1
inne	-	0,2

Analiza wariantów rozwoju rynku pstrągów i troci w Polsce

Podstawowe założenia do prognoz popytu wewnętrznego:

- wysoka stabilność popytu w skali średniookresowej (6-letni okres poprzedzający sporządzenie prognozy),
- negatywne perspektywy demograficzne do 2030 r. (prognozy GUS),
- spadek popytu generowanego przez gospodarstwa domowe w latach 2016-2019,
- rosnące spożycie w sektorze HoReCa,
- zapowiedzi wieloletniej kampanii promocyjnej SPRŁ.

Analiza wariantów rozwoju rynku pstrągów i troci w Polsce

Podstawowe założenia do prognoz rozwoju eksportu:

- wysoka dynamika wzrostu eksportu w skali średniookresowej (6-letni okres poprzedzający sporządzenie prognozy),
- utrzymanie się stosunkowo korzystnej relacji cenowej pstrągów do łososi w najbliższych latach,
- rosnące koszty produkcji przetwórczej (zwłaszcza kosztów pracy) i pogarszająca się konkurencyjność krajowego przetwórstwa rybnego na rynkach globalnych.

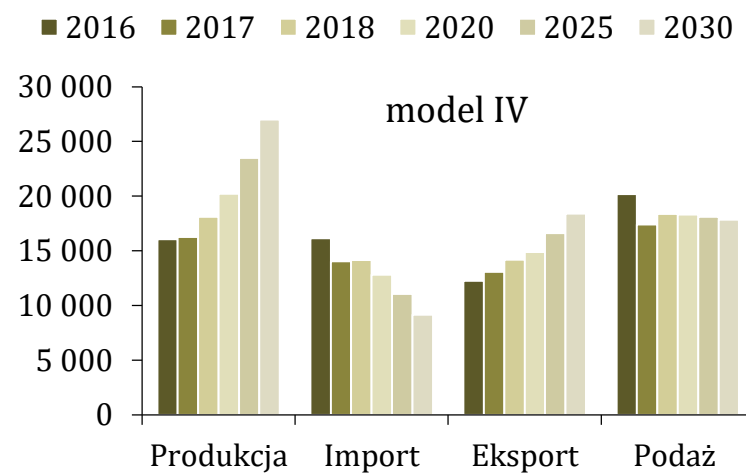
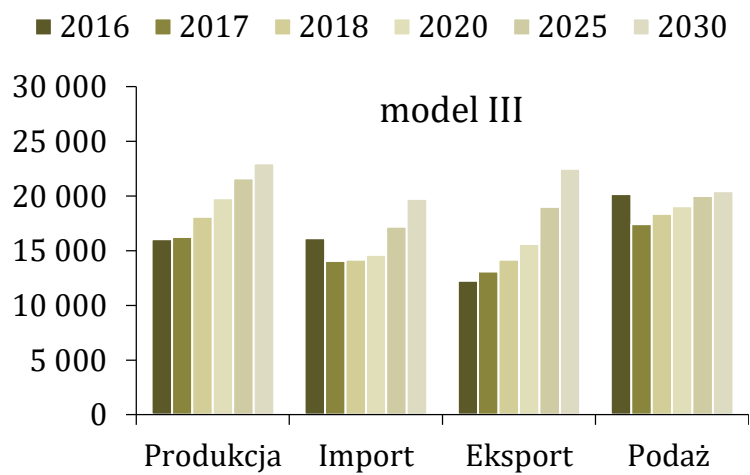
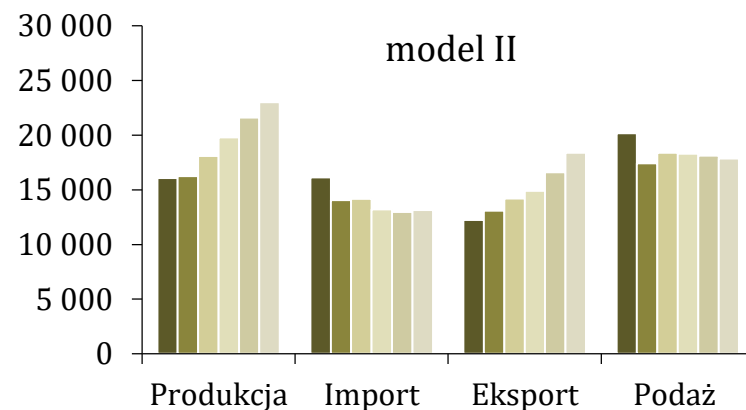
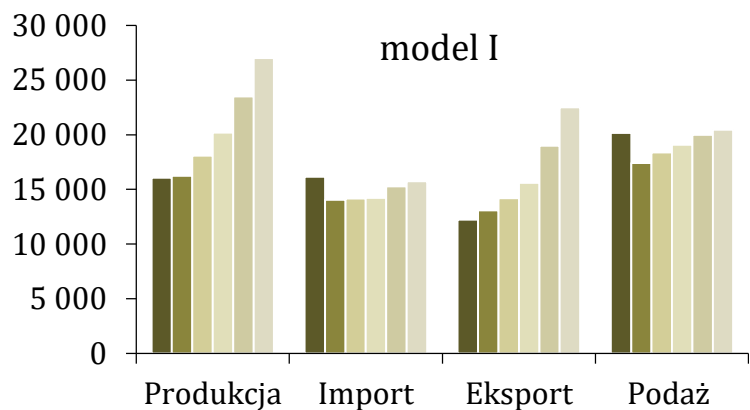
Analiza wariantów rozwoju rynku pstrągów i troci w Polsce

Podstawowe założenia do prognoz rozwoju podaży krajowej:

- stabilny, umiarkowany wzrost produkcji krajowej w skali średniookresowej (6-letni okres poprzedzający sporządzenie prognozy),
- skala realizowanych aktualnie inwestycji produkcyjnych finansowanych w ramach PO RYBY 2014-2020;
- utrzymanie dofinansowania do inwestycji produkcyjnych w akwakulturę po 2023 r.
- stabilne i rosnące ceny zbytu stymulujące rozwój produkcji.

Analiza wariantów rozwoju rynku pstrągów i troci w Polsce

■ 2016 ■ 2017 ■ 2018 ■ 2020 ■ 2025 ■ 2030

■ 2016 ■ 2017 ■ 2018 ■ 2020 ■ 2025 ■ 2030

■ 2016 ■ 2017 ■ 2018 ■ 2020 ■ 2025 ■ 2030

■ 2016 ■ 2017 ■ 2018 ■ 2020 ■ 2025 ■ 2030

Spożycie pstrągów i troci w wybranych krajach Unii Europejskiej

